

RECENZE A ZPRÁVY O LITERATUŘE / REVIEWS AND BRIEF NOTICES

DOI 10.69108/SLSB.2025.2.05

**Aleš BINAR, *Bitva o Moravskou Ostravu. Poslední nasazení německé 1. tankové armády (1945)*. Hlučín: Muzeum Hlučínska. 2025. 351 s.
ISBN 978-80-90754-5-6**

Mnohé historické práce bývají uvozovány frázemi o tom, že jejich autoři „splácejí dluh“ či „zaplňují bílá místa“ apod. Jestliže podobné výroky někdy vyznívají jako klišé, v případě recenzované monografie je lze směle a bez nadsázky použít v tom nejlepším smyslu.

Již samotný výběr tématu bezesporu zasluhuje ocenit. Události posledních měsíců druhé světové války dodnes zůstávají jedním z důležitých pilířů historické paměti regionu Ostravska a Opavska a stávají se častým tématem výzkumu, stejně jako společenských debat.¹ Přesto zde až dosud chyběla syntéza „německého pohledu“ na průběh vojenských operací. Zkušený vojenský historik Aleš Binar se zhostil nelehkého úkolu excerpovat a analyzovat roztroušené úřední, memoárové a další prameny a zmapovat nasazení německé 1. tankové armády v bojích na moravsko-slezském pomezí.

Kniha přesahuje rámec klasických „operačních dějin“ zasazením zkoumaných dějů do širšího kontextu národnostních a hospodářských poměrů regionu. Stejně tak jsou sledovány obecnější mocenské a strategické záměry válčících stran. Metodicky přínosný je úvodní rozbor dosavadního stavu bádání, jehož základně teze lze do značné míry vztáhnout celkově na tuzemskou historiografii druhé světové války. Za inovativní a funkční lze označit také využití pojmu „bitva o Moravskou Ostravu“, jímž se autor vyhýbá kontroverzím spjatým se zavedenými termíny „moravsko-ostravská“, „ostravská“ či „ostravsko-opavská“ operace. Binar také správně zdůrazňuje, že samotný pád Moravské Ostravy 30. dubna 1945 nelze považovat za konec celé bitvy.

Hlavní „tělo“ textu má standardní chronologickou, možno říci vyprávěcí, formu. Ačkoliv kniha přináší řadu faktografických údajů, Binar čtenáře nepřetěžuje detaily. Text je na poměry vědecké práce relativně čtivý a umožňuje i laikovi udržet pozornost. Tomu napomáhá i fakt, že tematické boxy věnované jednotlivým osobnostem či zbraním jsou zřetelně graficky odděleny, tudíž přílišně nezhutňují hlavní text.

Binarův výklad doplňuje bohatá obrazová příloha, stejně jako přehledné mapy a grafy. Závěrečná příloha seznamuje čtenáře s organizační strukturou a početními stavy německých jednotek. Pozoruhodné jsou statistické přehledy týkající se německých záměrů na reaktivaci předválečného československého pohraničního opevnění, jež korigují některé z dosud tradovaných mýtů.

1 Srov. Ondřej KOLÁŘ, *Commemorating War in Public Space: The Case of the Ostrava Battlefield*, *Historica Olomucensia* 64, 2023, č. 1, s. 11–34.

Poněkud překvapuje, že takto zásadní publikaci vydalo komunální muzeum. Kniha by nesporně zasluhovala také překlad do angličtiny či němčiny.

Ondřej Kolář